

ایران، مسیر حمل و نقل امن و پایدار برای سازمان همکاری شانگهای

به گزارش روابط عمومی وامور بین الملل منطقه آزاد چابهار به نقل از ایرنا این بندر می تواند نقاط مختلف جهان از جمله شبه قاره هند را به افغانستان و همچنین کشورهای آسیای مرکزی مانند قرقیزستان و ازبکستان متصل کند و به عنوان قطب تجارت منطقه ای از طریق دریایی تبدیل شود.

بر اساس این گزارش، از زمانی که سید ابراهیم رئیسی به عنوان رئیس جمهوری ایران سکان اداره این کشور را بدست گرفته است، ایران بیش از پیش سیاست نگاه به شرق را در دستورکار خود قرار داده است. حتی رهبر معظم انقلاب اسلامی نیز بر ضرورت این سیاست این گونه تاکید کرده اند: «ما شرق را به غرب و کشورهای همسایه را به کشورهای دوردست ترجیح می دهیم.»

این رسانه هندی نوشت: نگاهی به رویکرد ایران نشان می دهد جمهوری اسلامی ایران پس از ۱۵ سال که عضو ناظر سازمان همکاری شانگهای بود، به عضویت دائم این سازمان درآمد و در ۱۶ سپتامبر ۲۰۲۲ میلادی (۲۵ شهریور) به عضویت اتحادیه اقتصادی اوراسیا درآمد که این مساله یک پیروزی دیپلماتیک برای ایران به شمار می آید.

این مساله نشان می دهد ایران به چندجانبه گرایی در قاره آسیا متعهد است.

ایران علاوه بر ایفای نقش کلیدی در کریدور حمل و نقل بین المللی شمال-جنوب، به عنوان یک قطب اقتصادی می تواند مسیرهای حمل و نقل امن و پایدار را در اختیار اعضای سازمان همکاری شانگهای قرار دهد و همچنین متعهد به توسعه زیرساخت ها به ویژه در بندر استراتژیک و مهم چابهار است.

در تاریخ ۲۰ خرداد ماه سال جاری، حسین امیر عبدالهیان وزیر امور خارجه ایران اعلام کرد هند و ایران بر سر سرمایه گذاری بیشتر در بندر چابهار به توافق رسیده اند. بر پایه این توافق نامه دو طرف در درجه اول برگسترش زیرساخت ها و ظرفیت های این بندر با هدف پاسخگویی به حجم تجارت مورد انتظار از کریدور شمال- جنوب با افزایش تجارت هند و روسیه به اتفاق نظر رسیدند.

از لحاظ تاریخی، هند و روسیه علاوه بر برخورداری از روابط دوستانه از حجم تجارت قابل قبولی برخوردار هستند. این در حالیست که به سبب مشکلات لجستیکی و مالی حمل و نقل در این منطقه با کمبودهایی همراه شده است.

بر اساس این گزارش، گسترش چابهار به عنوان راه حلی برای این مسائل به شمار می آید. این مسیر توانایی این را دارد که مدت زمان حمل و نقل را ۴۰ درصد کاهش دهد و سبب شود هزینه های لجستیکی با افت ۳۰ درصدی روبرو شود. همچنین چابهار در مقایسه با بندر عباس دارای ظرفیت انبارداری و پهلویی بهتری در ایران است.

این قابلیت های انکار ناپذیر چابهار می تواند به ایران کمک کند تا در استراتژی بلند مدت ایران خود برای کاهش و دور زدن تاثیر تحریم های تحت رهبری ایالات متحده است موفق عمل کند.

توافق نامه چابهار که به توافق نامه سه جانبه نیز معروف است، در می ۲۰۱۶ در جریان سفر نارندرا مودی، نخست وزیر هند به ایران، بین هند، ایران و افغانستان امضا شد. هدف آن توسعه بندر چابهار ایران به عنوان یک مرکز کشتیرانی با خطوط ریلی بود که هند را با دور زدن پاکستان از طریق ایران به افغانستان متصل می کرد. این توافق به عنوان یک توافق برد-برد طراحی شده بود و انتظار می رفت از نظر اقتصادی به نفع کشورها باشد که برای افغانستان، کشوری محصور در خشکی، دسترسی به مسیرهای کشتیرانی جهانی را فراهم می کند.

بندر چابهار، در سواحل جنوبی ایران، کشوری غنی از انرژی، به راحتی از سواحل غربی هند قابل دسترسی است و به طور فزاینده ای به عنوان رقیب بندر گوادر پاکستان در نظر گرفته می شود که تنها ۸۰ کیلومتر با چابهار فاصله دارد. از زمانی که حسن روحانی، رئیس جمهور وقت ایران، فاز اول بندر چابهار را در دسامبر ۲۰۱۷ افتتاح کرد، این بندر به یک مرکز ترانزیتی تجاری برای منطقه و جایگزینی پایدارتر و اقتصادی برای کشورهای محصور در خشکی برای رسیدن به هند و بازار جهانی تبدیل شده است.

پس از ایجاد مشکلاتی برای کانال سوئز در سال ۲۰۲۱، نیاز به ایجاد مسیرهای تجاری جایگزین بین اروپا و آسیا ضروری شد. در همان سال جایشنکار پیشنهاد کرد که بندر چابهار در کریدور حمل و نقل بین المللی شمال-جنوب (INSTC) برای ارتقای ارتباط منطقه ای قرار گیرد که این اقدام تصویر واضحی از چگونگی توسعه مسیرهای هند به تمام آسیای مرکزی، از جمله ترکمنستان، ازبکستان، قزاقستان، قرقیزستان و تاجیکستان و همچنین به اروپا ارائه می دهد.

بندر چابهار یک تلاش بسیار مهم برای هند برای دسترسی دریایی به افغانستان است. اولین محموله کالا از هند به افغانستان در سال ۲۰۱۷ از طریق بندر چابهار ارسال شد و در ۲۴ فوریه ۲۰۱۹ افغانستان با دور زدن پاکستان اولین محموله صادراتی خود را از طریق بندر چابهار به هند ارسال کرد، در نتیجه، این بندر به یک مسیر مقرون به صرفه تر و قابل اعتمادتر و همچنین یک مرکز حمل و نقل تجاری برای منطقه تبدیل شده است.

منافع اقتصادی و استراتژیک دسترسی به بنادر ایران، به سیاست غرب آسیای هند، رویکرد استراتژیک قوی تری داده است. همچنین به پیشبرد دیپلماسی قدرت نرم هند کمک می کند، نمونه بارز آن نقش بندر چابهار در توزیع کمک های بشردوستانه در دوران کووید-۱۹ است.

هند همچنین از این کشور برای انتقال ۷۵ هزار تن گندم به عنوان کمک غذایی به افغانستان در سال ۲۰۲۰ استفاده کرد..

در حالی که هند در سال آینده برای ریاست سازمان همکاری شانگهای آماده می شود، تغییرات اساسی به ویژه با عضویت ایران به عنوان یک عضو کامل در حال انجام است. هند و ایران هر دو از اتصال آسیای جنوبی و اروپا از طریق INSTC حمایت می کنند. پیش بینی می شود چارچوب سازمان همکاری شانگهای در آینده، نزدیک تمرکز بیشتری بر اتصال از طریق چابهار داشته باشد. بندر چابهار

پتانسیل خود را برای تبدیل شدن به یک مرکز ترانزیتی برای آسیای مرکزی و اوراسیا در زمانی نشان داده است که کشورهای آسیایی، به ویژه کشورهای محصور در خشکی، چشم‌انداز روابط اقتصادی و مسیرهای ترانزیتی خود را دوباره ترسیم می‌کنند.

این پروژه با مشکلات متعددی مواجه شده است که عمدتاً در نتیجه تحریم‌های بین‌المللی اعمال شده علیه ایران است. با این حال، تاکید مجدد اخیر توسط هند و ایران بر تعهد آنها برای ادامه همکاری در توسعه بندر چابهار به عنوان یک مرکز ترانزیتی برای منطقه، از جمله آسیای مرکزی، علاقه عموم مردم را نسبت به آینده چابهار دوباره برانگیخته است.

